

V minulém Chipu jste si mohli přečíst článek Martina Dufka o nástupu nových digitálních formátů. Zejména díky formátu Digital8 přestal být kvalitní záznam výsadou televizních a postprodukčních studií a zavítal doslova do našich domovů.

Domácí video s Canopusem

S výkonem dnešních počítačů za zády (pod stolem) si na editaci videa již můžete troufnout; stačí disk permanentně zvládající datový tok nad 4,5 MB/s a karta pro připojení kamery (po FireWire, resp. IEEE 1394 vulgo i.LINKU). Podstatným faktem přitom zůstává, že data z kamery nemusejí krkolomně prolézat převodníky D/A a A/D, a tudíž nedojde k degradaci obrázku. Nic vám tedy nebrání sestříhat si vlastní verzi "Života na zámku" a požívat následné nehnoucí slávy.

Pokud vás myšlenka domácího studia zaujala a do počítače se vám ještě nějaká ta karta vejde, jistě začnete zvažovat možné alternativy. Karty s rozhraním i.LINK existují v podstatě ve dvou základních provedeních: dražší (podstatně) a výkonnější využívají pro kompresi a dekompresi signálu hardwarový kodek (např. Canopus DVRex-M1, FAST DV Master) a nabízejí i analogové vstupy a výstupy, u levnějších se o vše stará procesor počítače (např. MotoDV, miroVIDEO DV200, ADS PYRO). Výrobek firmy Canopus s názvem DVRaptor patří do druhé skupiny, i když svým provedením - trochu mate. Však také firma neopomíná při každé příležitosti náležitě zdůraznit, a z reklam je to jasně patrné, že na rozdíl od konkurence má Raptor konektory pro vstup a výstup analogového signálu (kompozitní a S-video). Přináší to některé velmi příjemné výhody, avšak obrázek z přehrávače VHS přes ně do počítače nedostanete - to umějí jen drahé karty.

Instalace

Ačkoli již nebývá zvykem nudit čtenáře zmínkou o pestrobarevné krabici, v případě DVRaptoru udělám výjimku. Kromě potisku zde naleznete také mnoho samolepek s informacemi o přiloženém softwaru a kompatibilitě s DV formáty. Kartu totiž zakoupíte buď s *Adobe Premiere 5.1 LE* (nejlevnější, původně SE provedení bez softwaru), nebo s plnou "*Premiér*" 5.1, anebo s *U-Lead Media Studio Pro*, k oběma navíc ještě dostanete *Boris Effects 3.5*. Doporučuji nákup dražších verzí, neboť zde dostanete kvalitní programy za zlomek běžné ceny.

Co se DV kompatibility týká, začíná se vyrábět i provedení pro DVC Pro (profesionální varianta DV od Panasonicu), majitelům komerčních kamer je tedy určeno balení s označením "for DV and Digital8".

Po otevření bedýnky zažijete příjemné překvapení: výrobce přibalil nevídané množství propojovacích kabelů. Kromě vždy přítomného i.LINKU (ten má na rozdíl od konkurenčních karet na obou stranách standardní koncovky, takže jej lze použít i k propojení dvou DV přístrojů) i cinch, S-video a navíc redukci cinch-jack ke zvukové kartě.

A k čemu má DVRRaptor ony analogové vstupy a výstupy? Se správně zapojenými dráty karta chytře využívá převodník v kameře a díky tomuto triku přehrává video na obrazovce počítače v plném - rozlišení, o čemž si při softwarové dekompresi můžete i se 450MHz Pentiem III jen nechat zdát. Obejdete se tak případně i bez PAL monitoru, což ovšem příliš nedoporučuji (obrázek přece jen vypadá na počítači jinak). U starších grafických karet, u kterých si nejste jisti, zda hardwarově podporují DirectDraw, doporučuji nahlédnout na webovou stránku www.canopuscorp.com. Zde naleznete seznam vhodných karet, na kterých vám bude videooverlay zaručeně běžet.

Nic (na světě) by samozřejmě nefungovalo bez správně nainstalovaných ovladačů. Zde se projeví zkušenosti vývojářů s problematickými počítači PC. Instalační program, dodaný překvapivě na disketách, nejprve pečlivě prozkoumá váš hardware a upozorní na případné problémy. Testuje se verze BIOS, nastavení sběrnice PCI, rychlost disku a schopnost grafické karty pracovat s videooverlayem. Pokud test úspěšně proběhl a vy neuděláte chybu při výběru ze široké nabídky operačních systémů (zahrnuje i Windows NT 4.0 a rozlišuje různé OSR Windows 95), další instalace již proběhne naprosto bezbolestně. Potom stačí jen nainstalovat přibalovaný stříhový software a pustit se s chutí do práce.

Vybavení

Přímo od výrobce dostanete i dvě utility: *Raptor Navi* a *Raptor Video*. První z nich na požádání prohlédne celou kazetu a vyhotoví soupisku záběrů. Můžete si nastavit rychlost prohlížení (od přetáčení až po reálnou rychlost), a tím i přesnost rozpoznání jednotlivých stříhů. Nepřesně stanovené body *In* a *Out* lze dodatečně ručně opravit, případně přidat poznámky typu: "Já pod převrženou kánoí." Così jako soupisku potom importujete do *Raptor Video*, kde můžete odstartovat přesun na disk počítače. K mému velkému údivu to funguje. I při vyšších rychlostech program spolehlivě rozpozná kamerové stříhy a podle nich sestaví seznam. Jistě si dokážete představit, jak podobná věc dokáže urychlit práci, mně by se ale líbilo, kdyby se soupiska ukládala v některém ze standardních EDL formátů. Potom by se dala použít i ve stříhových programech a naopak na disk by bylo možné podle ní nabírat i materiál vybraný jinde.

Jak již název napovídá, v programu *Raptor Video* lze nabírat obraz (ale i zvuk) do počítače buď ručně stanovením bodů *In* a *Out*, pomocí již zmiňované soupisky, nebo spuštěním tzv. nekonečného nahrávání. Zde se lidem od Canopusu podařilo překonat nejen bariéru 2 GB, ale i omezení na jednotlivé disky. Se "seamless" nahráváním můžete souvisle nahrávat postupně na všechny mechaniky, které splňují požadavek na dostatečnou přenosovou rychlost. Utilita *Video* se stará i o zpětné ukládání videa na DV kazetu (pokud to vaše kamera umí). Zde se dá nastavit zpoždění při nástřihu a odstřihu, což u pomalu reagujících "komerčních" kamer nelze než přivítat. Reakce externího zařízení (v tomto testu Panasonic NV-DA1) je díky dobře napsaným ovladačům relativně rychlá a přesná.

Při samotném stříhu se použití hardwarového převodníku v DV zařízení výrazně vyplatí. Přiblížíte se tak komfortu nabízenému podstatně dražšími kartami, a jestliže to se stříhem myslíte vážně, pak se bez kvalitních náhledů jednoduše neobejdete. Prolínačky či stíračky samozřejmě musí zpracovat procesor(y), při zvláštních nárocích na rychlost doporučuji vyzkoušet grafické karty Canopus Rexfx nebo Xplode, které by měly výpočet přechodů (i 3D) značně urychlit.

Závěr

Celkově si Canopus DVRaptor zaslouží pochvalu. Pečlivě zpracovaný manuál, dobré nápady s videooverlayem a modulem Navi a bezproblémový provoz určitě potěší každého fanouška domácího videa. Pro integraci do složitějšího systému by ovšem nebylo špatné využít QuickTime. Pokud chcete okamžité prolínačky a analogový vstup a výstup, nezbývá než si připlatit na Rexe-M1 či na FAST DV Master. Cenu považuji vzhledem k nabízeným možnostem za poměrně příznivou, zvláště pokud se rozhodnete pro provedení s plnou verzí softwaru. Pro majitele tučných kreditních karet rovněž připomínám, že k DVRaptoru lze dokoupit sexy break-out panel s pozlacenými konektory do 5,25" šachty, tedy konec nepříjemností na "zádi" vašeho počítače. Navíc výrobce přidal lahůdku pro majitele myši "s kolečkem" (IntelliMouse) od firmy Microsoft. Se správnými ovladači se dá prostřední kolečko používat jako Jog nebo Shuttle, přepíná se stisknutím. Hezká hračka, není-liž pravda?

Bohuš Ziskal